

Съфинансиран от

Годишен отчет

за дейността на

*Националния център за безопасен Интернет и
Горещата интернет-линия за борба с незаконно и
вредно за деца съдържание и поведение в Интернет
при Фондация „Приложни изследвания и комуникации”*

Safenet.bg
Web112.net

2010 г.

Увод

България участва в [Програмата „Безопасен Интернет“ на Европейската комисия](#) от 2005 г. чрез Националния център за безопасен Интернет при [Фондация „Приложни изследвания и комуникации“](#) и в партньорство с [Асоциация „Родители“](#) и [агенция ДеКони](#) и с частичната финансова подкрепа на Европейската комисия.

Фондация "Приложни изследвания и комуникации" (ПИК) изгради и пусна в действие българската [Гореща интернет-линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в Интернет](#) през май 2006 година. От юни 2008 г. Фондация ПИК в консорциум с още три български организации – [Асоциация „Родители“](#), [Българската федерация по електронен спорт](#) и [агенция ДеКони](#) създаде [Националния център за безопасен Интернет](#) (awareness node) с частичната финансова подкрепа на Програма „Безопасен Интернет плус“ на Европейската комисия. От 1 юни 2010 г. Фондация ПИК, Асоциация „Родители“ и ДеКони се включиха и в новата многогодишна Програма „Безопасен Интернет“ 2009-2013 г. на Европейската комисия, по която продължиха поддържането на Горещата линия и развиха още по-активна дейност по информиране, обучение и популяризиране на проблематиката на безопасността на децата и младежите в Интернет.

Фондация ПИК е пълноправен член на [Международната асоциация на операторите на интернет-горещи линии \(INHOPE\)](#) от 2006 г, както и на Европейската мрежа от центрове за безопасен Интернет [INSAFE](#) и на нейния управителен съвет от 2008 г.. Фондация ПИК е член и на [Национална мрежа за децата](#) - мрежа от неправителствени организации, работещи по проблемите на закрила на децата, която е член на Регионална мрежа на неправителствените организации и УНИЦЕФ за деца от Централна и Източна Европа, Общността на независимите държави и Балтийските държави.

Целта на [Горещата интернет-линия](#) е да осигури достъпен за всеки пълнолетен и непълнолетен гражданин начин да подаде незабавно сигнал за забелязано в Интернет съдържание или поведение, което е незаконно според българското законодателство или може да окаже травмиращо или друго вредно въздействие върху непълнолетни потребители на Мрежата. Основен приоритет в работата на Горещата линия е борбата срещу разпространението на детска порнография в Интернет и подмамването на деца с цел сексуална злоупотреба през компютърна система. Част от рисковете за непълнолетни в Интернет възникват и в резултат на действията на самите непълнолетни. Сред тях са онлайн-тормозът (cyber-bullying), качването на незаконно или вредно съдържание в сайтове за споделяне на изображения и видеоматериали и в сайтове-социални мрежи, неразумно или безотговорно поведение онлайн.

Европейската и българската практика доказват, че публичната Гореща интернет-линия за сигнали за незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в Интернет повишава ефикасността на компетентните правоохранителни органи в борбата срещу незаконно и вредно онлайн съдържание и поведение. Горещите линии се поддържат предимно от неправителствени организации, които облекчават в значителна степен процедурата за сигнализиране за незаконно съдържание и поведение в Интернет и гарантират по желание пълната анонимност на подателите на сигнали.

В своята дейност Националният център за безопасен Интернет се обляга и на широко партньорство с държавни институции, частни компании, неправителствени организации, обединени в Обществен съвет за безопасен Интернет. Общественият съвет подпомага дейността на Центъра в качеството си на консултативен орган.

Кои сме ние

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК) е неправителствена организация с нестопанска цел в обществена полза, създадена в София през 1991 г. Днес тя е сред водещите организации в България, които работят за развитието на съвременно общество, основано на знанието, овладяло силата на информационните технологии и иновациите.

Фондация ПИК се включва активно в усилията за формулиране и прилагане на политиката за развитие на информационно общество и икономика на знанието, както в национален, така и в международен план чрез:

- проучвания и анализи, които имат за цел да подпомогнат формулирането и изпълнението на обществени политики;
- активна работа за постигането на консенсус чрез привличане на представители на правителството, индустрията и гражданското общество, както и чрез формирането на коалиции и публично-частни партньорства;
- изграждане на капацитет на различни професионални групи чрез обучения и трансфер на ноу-хау и добри практики;
- популяризиране на иновативни решения за стратегическо развитие чрез инициране на пилотни проекти, които да разкрият ползата от конкретни технологии за стабилизиране на демократичното управление, развиване на гражданското общество и на конкурентна бизнес среда.

Асоциация РОДИТЕЛИ е учредена на 19 юни 2001 г. като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност, създадено съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Асоциация РОДИТЕЛИ е:

- Член на ЕРА – Европейската родителска асоциация;
- Член на „Национална мрежа за децата“;
- Член на работни групи към Националния съвет за закрила на детето;
- Член на Обществения съвет за безопасен интернет;
- Член на Консултативния съвет по образование към Столична община;
- Член на Консултативния съвет „Децата на София“.

Нейната мисия е да насърчава родителите да бъдат най-добрите родители, които могат да бъдат, и да подкрепи децата да се превърнат в най-добрите възрастни, които могат да станат. Нейна основна цел е развитие и утвърждаване на идеята за родителството като основна духовна ценност в обществото и семейството като естествена среда за отглеждане и възпитание на децата.

Обществен съвет за безопасен Интернет

В съответствие с възприетата европейска практика дейността на Националния център за безопасен Интернет се консултира от Обществен съвет за безопасен Интернет, създаден през април 2006 г.

Общественият съвет включва представители на официални институции, на организации от частния и неправителствения сектор, които имат пряко отношение към развитието на информационните технологии, изграждането на информационно общество и споделят общата цел и мисия на проекта за превръщане на Интернет в среда, безопасна за непълнолетните.

На свои заседания Общественият съвет изслушва и приема периодични отчети за дейността на Горещата линия и дава препоръки за подобряване на нейната работа. Той одобрява процедурите за работа на Горещата интернет-линия и след консултации със заинтересованите страни взема решение за промяната им, когато това се налага от променените условия в страната – законови, социални и икономически.

При възникване на спорни моменти в работата на Горещата линия Общественият съвет взема решения за адекватни действия.

Общественият съвет иницира различни дейности за популяризиране на безопасния Интернет и за повишаване на обществената информираност за рисковете за непълнолетни в Интернет-средата

и начините за тяхното предотвратяване. Организациите, които членуват в Обществения съвет, вземат активно участие в редица инициативи на Националния център за безопасен Интернет.

При проявено желание и доказана активност в областта на безопасния Интернет и в съответствие с приетия Правилник за дейността му Общественият съвет приема нови членове, които могат да допринесат за повишаване на ефективността на работата на Националния център за безопасен Интернет и на Горещата линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение онлайн.

Състав на Обществения съвет за безопасен Интернет

1. **Председател** - [Галина Банковска, заместник-председател на парламентарната Комисия по образованието, науката и въпросите на децата, младежта и спорта](#)
2. **Заместник-председател** - [Димитър Дерелиев - заместник-министър на културата](#)
3. **Заместник-председател** - [Теодор Захов - председател на Сдружението за електронни комуникации](#) и председател на УС на БАИТ
4. [Министерство на образованието, младежта и науката](#)
5. [Държавна агенция за закрила на детето](#)
6. [Министерство на вътрешните работи](#)
7. [Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията](#)
8. [Столична община](#)
9. [Интернет общество – България](#)
10. [Българска асоциация по информационни технологии \(БАИТ\)](#)
11. [Cisco Systems- България](#)
12. [Фондация „Право и интернет“](#)
13. [Асоциация „Родители“](#)
14. [Сдружение за защита на потребителите](#)
15. [Фондация "Партньори-България"](#)
16. [Българска федерация по електронен спорт](#)
17. [Фондация "Джандър образование, изследвания и технологии"](#)
18. [Виваком](#)
19. [МобилТел](#)
20. [GLOBUL](#)
21. [Майкрософт България](#)
22. [Фондация „Приложни изследвания и комуникации“](#)
23. [Център за изследване на демокрацията](#)

Работни процедури на Горещата интернет-линия

Процедурите, към които се придържа в своята работа Горещата интернет-линия, са одобрени от Обществения съвет за безопасен Интернет. Текстът е публикуван изцяло на [сайта на Горещата линия](#).

Целта на приетите процедури е дейността на Горещата линия да бъде максимално ефективна и прозрачна.

Те гарантират при желание пълната анонимност на подателя на сигнал, като в същото време осигуряват по утвърден канал за връзка сигналът да постъпи в съответния компетентен орган, който е упълномощен да предприеме необходимите законови действия.

От друга страна, процедурите защитават и репутацията на българските хостващи организации срещу евентуални нелоялни атаки.

След получаване на сигнал операторите на Горещата линия установяват физическото местонахождение на посоченото съдържание. Ако то е в България, сигналът се предава по специален канал за комуникация с Министерството на вътрешните работи въз основа на подписано през 2006 г. рамково споразумение за сътрудничество.

Ако съдържанието се намира на територията на друга страна, членуваща в Международната асоциация на интернет-горещи линии [INHOPE](#), сигналът се препредава директно на партньорската Гореща линия.

Ако се установи, че съдържанието се намира в трета страна, сигналът се препраща на МВР за последващи действия по линия на международното сътрудничество между полицейските служби.

Операторите на Горещата линия отговарят и на запитвания по телефон или електронна поща в случаи, когато има заплаха за физическото и психическо благосъстояние на непълнолетен.

Горещата линия отчита периодично дейността си пред Обществения съвет за безопасен Интернет и в публични годишни отчети, които се публикуват на сайта на Националния център за безопасен Интернет.

Дейност на Горещата линия

През календарната 2010 година в Горещата линия постъпиха и бяха обработени общо 857 сигнала. В сравнение с 2009 г. има спад в общия брой на сигналите, но за сметка на качеството им: от 1227 сигнала, получени през 2009 г. 142 съобщаваха реално за незаконно или вредно съдържание или поведение, а през 2010 г. от 857 сигнала полезни бяха 398. Тревожна тенденция обаче е рязкото нарастване на случаите с опити за подмамване на непълнолетни с цел сексуална злоупотреба – от 3 през 2009 г. на 17 през 2010 г.

От тях 705 касаеха уебсайтове в България и чужбина, които според подателите поместват неподходящо за непълнолетни съдържание или злонамерено поведение.

След съответната обработка от операторите сигналите, получени през годината, могат да се класифицират по типа незаконно или вредно съдържание или поведение, за което подателят е сигнализиран и е потвърдено от оператор, както следва:

- детска порнография – 95;
- детска еротика – 161;
- детски нудизъм – 6;
- подмамване на деца с цел сексуална злоупотреба – 17;
- порнография за възрастни, достъпна за деца – 16;
- порнография за възрастни – 13;
- екстремна порнография – 3;
- пропаганда на насилие срещу личността – 71;
- пропаганда на наркотици – 1;
- тероризъм – 2.

При 104 от случаите сигналите касаеха съдържание, намиращо се в България.

За съвет към Горещата линия през годината се обърнаха 52-ма потребители.

По подадените сигнали Горещата линия е предприела 527 съответни действия. От тях:

- на компетентния законоприлагащ орган са подадени 11 от сигналите;
- уведомени са за неподходящо съдържание 2 хостващи организации;
- уведомени са за неподходящо съдържание 94 собственика на уебсайтове или автори на съдържание;
- на съответни партньорски Горещи линии в други страни са подадени 121 сигнала;
- в 52 случая са дадени отговори на запитвания от потребители;
- 121 от подателите на сигнали, които не са пожелали анонимност, са уведомени за предприетите действия по техния сигнал.

Дейност на Националния център за безопасен Интернет

През 2010 г. Националният център за безопасен Интернет водеше активна дейност, насочена към засилване на информираността на деца, родители и учители за онлайн рисковете и осигуряване на безопасно ползване на Интернет от непълнолетните.

Важна част от дейността на Националния център за безопасен Интернет са регулярните **информационни и медийни кампании и събития**, които целят да заострят общественото внимание към онлайн рисковете за деца и да повишат ефективността на работата на Горещата интернет-линия за незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в Интернет.

Международен Ден за безопасен Интернет и кампанията „Мисли преди да качиш“

На 9 февруари 2010 г. НЦБИ официално обяви старта на общоевропейската кампания „Мисли преди да качиш“ със събитие, организирано в Националния пресклуб на БТА съвместно с Майкрософт-България и Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД). Сред другите участници бяха деца от Детския съвет при ДАЗД и г-н Орлин Кузов, директор на дирекция „Информационни и комуникационни технологии“ в Министерството на образованието, младежта и науката. На мероприятиято беше представен видеоклипът на 14-годишния Дамян Добрев и 17-годишния Владимир Добрев, български финалисти в общоевропейския конкурс за Деня за защита на личните данни. Участниците в събитието и присъстващите медии също така имаха възможността да видят и телевизионния клип на стартиращата общоевропейска кампания „Мисли преди да качиш“.

Телевизионният клип „Мисли преди да качиш“ беше излъчен от 7 популярни сред младежката аудитория телевизионни канали повече от 1000 пъти от февруари до края на май. Два от ТВ каналите също така пунаха клипа и на своите уебсайтове, като регистрираха около 200 000 импресии. Клипът бе показван и на 3 екрана в Софийското метро за период от два месеца.

Конференция „Един променящ се свят: Младите хора и рискът в онлайн среда“

На 16 септември 2010 г. в Академията на Министерство на вътрешните работи се проведе конференция на тема „Един променящ се свят: Младите хора и рискът в онлайн среда“. Еднодневното събитие бе организирано съвместно от ГДБОП при Министерство на вътрешните работи, Центъра срещу експлоатацията и за онлайн защита на деца (СЕОР) – британска правоохранителна организация с капацитет за социална дейност и разследвания, Виза Европа, и българския Център за безопасен интернет. Някои от другите участници включваха Министерството на културата, Държавната агенция за закрила на детето и Изпълнителната агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Мобилтел и други.

Главна цел на форума беше да обсъди сериозните рискове, които съпътстват неизбежно променящата се същност на съвременния свят, в който времето, прекарано в Интернет, е станало неделима част от ежедневието на децата и младите хора и виртуалната среда заема значителна част от тяхната социализация. Участниците бяха единодушни, че е съществено да се увеличи познанието за заплахите, които съпътстват ползването на Интернет, като онлайн-тормоз, порнография, подмамване с цел сексуална злоупотреба и да се обединят усилията за защита на непълнолетните във виртуалното пространство. Участниците представиха проблема от правна, технологична, финансова и социална гледни точки и отбелязаха основните постижения и слабости в досега водените дейности.

Кръгла маса „Е-детство: методики за изследване и законодателна рамка за закрила на децата в онлайн среда“

На 1 декември 2010 г. Националният център за безопасен Интернет организира в рамките на БАИТ Уик експертна кръгла маса: „Е-Детство: методики за изследване и законодателна рамка за закрила на децата в онлайн среда“ с участието на близо 40 експерти от държавни институции, научни и неправителствени организации, фирми от ИТ сектора и медии. Форумът обсъди становище на НЦБИ за законодателни промени в отговор на нарастващата загриженост на ЕС за недостатъчната ефективност и възпиращо действие на наказателно-правната уредба в страните-членки, касаеща онлайн и офлайн сексуалните посегателства срещу деца.

Обсъдени бяха предложения за законодателни промени за онлайн защита на децата. Заместник-министърът на културата г-н Димитър Дерелиев откри събитието. На кръглата маса присъстваха представители на Министерството на културата, Министерството на образованието, младежта и науката, Държавната агенция за закрила на детето, Министерството на вътрешните работи, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Асоциация „Родители“, Фондация „Анимус“, Центъра за приобщаващо образование, Виваком, частно училище „Златарски“ и др.

НЦБИ представи предложението на ЕК за нова директива на Европейския парламент и Съвета на ЕС срещу сексуалната експлоатация на деца. Участниците бяха запознати с текста на предложението, което предвижда всички страни от ЕС да криминализират конкретно посочените в проекта сексуални посегателства срещу деца през компютърни системи, да се хармонизират националните законодателства и да се засили координацията на правоохранителните и правораздавателни органи при преследването на тези деяния. НЦБИ представи сравнителен анализ на българското и международно законодателство срещу онлайн посегателства срещу деца и становище за необходими законови промени в България, в което се настоява за:

- формулиране в Наказателния кодекс на конкретна дефиниция за детска порнография;
- стриктно прилагане на съществуващите законови текстове за онлайн подмамване на деца с цел сексуална злоупотреба;
- определяне на минимални граници на наказанията за онлайн престъпленията срещу деца, както и завишаване на максималното наказание за притежание на детска порнография, което в момента е сред най-ниските в Европа;
- създаване на регистър за осъдените за сексуално посегателство срещу деца лица като възпираща мярка на зачествяващите случаи на сексуална злоупотреба с деца и въвеждане на задължителна проверка на кандидатите за работа с деца по този регистър.

На форума представители на мрежата “EU Kids Online” (Децата на Европа онлайн) за България представиха общоевропейското изследване на Лондонския университет по икономика и политически науки “Децата на Европа онлайн”. НЦБИ запозна експертите със сравнителен анализ на български и международни методики за изследване, който прерасна в дискусия за това как методиките се отразяват на резултатите в проучванията на онлайн-поведението на децата и младите хора.

За професионалисти

Обучения по разследване на киберпрестъпления

Националният център по безопасен Интернет се включи в програмата за обучение на полицейски служители, прокурори и съдии във всички апелативни райони на страната, организирана от Международната академия за обучения по разследване на киберпрестъпления, която бе създадена с с

подкрепата на Фонд „Америка за България“, Министерството на вътрешните работи и Висшия съдебен съвет през май 2010 г.

Експерти на НЦБИ взеха участие в три поредни обучения: в Несебър (29.09 – 02.10.2010 г.), Банско (24.11 – 27.11.2010 г.) и Троян (02.12 – 04.12.2010 г.), достигайки до повече от 80 полицейски служители, прокурори, следователи и съдии. Бяха представени Програмата за безопасен Интернет на Европейската комисия, ролята на мрежите INHOPE и INSAFE, дейността на Националния център за безопасен Интернет, процедурите и опитът на Горещата интернет-линия. Участниците бяха запознати с рисковете за децата в онлайн среда, националната и международна законова уредба, както и с предложенията на НЦБИ за законодателни промени.

Инициатива за българските сайтове социални мрежи

Най-новата тенденция в ползването на ИКТ от непълнолетни е съсредоточаването на значителна част от техните онлайн занимания в сайтовете социални мрежи. Тази тенденция породи и съответно нови по форма и характер рискове за децата. За да отговори на новите предизвикателства, на 2 февруари 2010 г. НЦБИ организира работна среща със собственици и представители на най-популярните сред непълнолетните български сайтове-социални мрежи и сайтове за запознанства, за да се обсъдят възможности за въвеждане в страната на европейските принципи за безопасни социални мрежи от 2009 г. На срещата присъстваха г-н Калин Каменов, заместник-председател на Държавна агенция за закрила на детето, г-н Явор Колев, началник на сектор „Компютърни престъпления при ГДБОП, представители на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, както и на Министерството на културата.

НЦБИ представи резултати от проучване на най-добри и най-лоши практики на сайтовете социални мрежи, извършено от експерти на Центъра. Посочени бяха три нови случая на подмамване с цел сексуална злоупотреба (т.нар. груминг) на малолетни посредством употреба на леснодостъпна информация от сайтове социални мрежи. Тези явления НЦБИ определи като изострящ се проблем, който изисква спешно внимание и нужда съответните сайтове да предприемат по-сериозни мерки за предпазване на малолетните си потребители.

Представени и обсъдени бяха препоръки на НЦБИ за повишаване на онлайн защитата на деца в социалните мрежи. Притежателите на такива сайтове представиха мерките, които са въвели или планират да въведат за подsigуряване на онлайн-безопасността на непълнолетните. Притежатели на 7 сайта, с общ брой регистрирани потребители 2.7 милиона души, взеха участие в дискусиата – Aha.bg, Sladur.com, Sofianci.com, Limpa.bg, Impulse.bg, Teenproblem.net и Flirt4e.com. Представителите на сайтовете се споразумяха да сформират инициативна група за предложения и приемане на базови стандарти за онлайн-защита на децата, както и за споделяне на най-добри практики, координирана от НЦБИ.

Инициативи за деца

Урок „Безопасен Интернет през ваканцията“

На 20 май 2010 г. в 97 СОУ „Братя Миладинови“ в София Националният център за безопасен Интернет проведе урок-дискусия с 48 второкласника от две училища – 97 и 137 СОУ, които са участници в наградения проект „Нашите първи стъпки в интернет“. Проектът на Десислава Миленкова, учител в 137 СОУ, и Румяна Неминска, учител в 97 СОУ, получи високо признание на Европейския форум на учители – новатори на 23-25 март в Берлин. Разработката е за електронно обучение на ученици от началния курс.

Срещата с второкласниците беше посветена на разговор на тема „Безопасен Интернет през ваканцията“ и завърши с награждаването им с дипломи за участието в проекта. От Центъра за безопасен Интернет децата получиха подаръци – книжка „Флашко: Мисия Фамилатлон“ и магическо кубче със сциция герой-защитник на децата в Интернет, който получи името си чрез онлайн конкурс на сайта Дечица.ком в началото на годината.

Второкласниците участваха активно в определянето на трите основни функции на Интернет – информационна, развлекателна и комуникационна, като сами посочиха и главните рискове за децата, отговарящи на всяка от трите функции.

Събитие за деца и родители „Безопасно на улицата, безопасно в Интернет“

В Деня на независимостта на 22 септември 2010 г. в централната част на София над 200 родители с деца участваха в откривателска обиколка „Машина на времето“ под мотото: „Безопасно на улицата, безопасно в Интернет“.

Играта, организирана от Асоциация „Родители“ и Националният център за безопасен Интернет, включваше ориентиране по карта в централната част на София и откриване на 5 контролни пункта по посочени адреси. На съответния пункт състезателите получаваха картичка със снимка на сграда на това място, която датира от времето на стара София. След събиране на петте картички те бяха подвързвани в малък албум за спомен и децата получаваха за награда магическо кубче и книга-игра с героя-защитник на децата онлайн Флашко, както и списък с основните правила за безопасност в Интернет и стикери с адреса на Горещата интернет-линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение онлайн.

За родителите имаше брошури „Готови ли сте да говорите с децата си за Интернет“ и книжка „Добре дошли в училище, родители!“ за родителите на първокласници.

Инициативата беше проведена в рамките на отбелязването на европейската седмица на мобилността, чиято кулминация беше затварянето за автомобили на централната част на София и организирането на масово велошествие на 22 септември от сдружение „Велоеволюция“ под егидата на кмета на София Йорданка Фандъкова.

Открити уроци по Интернет безопасност за ученици

През януари Явор Колев, началник сектор „Компютърни престъпления“ при ГДБОП на МВР, председателят на УС на Интернет общество Вени Марковски и координаторът на НЦБИ Георги Апостолов се срещнаха с ученици в Софийската математическа гимназия. По време на срещата се проведе дискусия за отговорното поведение в Интернет, което е най-важният фактор за безопасността онлайн. Беше обсъдено и значението на мотото на кампанията „Мисли преди да качиш“.

В навечерието на Деня за безопасен Интернет беше проведен открит урок с ученици от няколко столични училища в Българо-корейския интернет център в София с участието на представители на Министерството на транспорта, информационните технологии съобщенията, на проекта и-Центрове и на НЦБИ.

По инициатива на РИОКОЗ и Областната дирекция на МВР в Смолян на 11 ноември представители на Националният център за безопасен Интернет, ГДБОП и ФБР на САЩ изнесоха открит урок пред седмоласниците в 1 СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ по безопасно поведение в интернет.

Явор Колев, началник сектор „Компютърни престъпления“ при ГДБОП на МВР разказа реални случаи на деца, станали жертва на злонамерени посегателства през интернет и посъветва учениците да бъдат много внимателни във виртуалното пространство – с кого общуват и в кои сайтове се регистрират.

Координаторът на Националният център за безопасен Интернет Георги Апостолов представи Горещата интернет-линия, на която децата могат да сигнализират за интернет-престъпления като онлайн-тормоз и подмамване с цел сексуална злоупотреба. Той даде на учениците и полезни съвети как да се защитят и предпазят при сърфирането в интернет. За да не станат жертва, младежите трябва да запазват поверителността на личните си данни и да не ги споделят с хора, които не познават в реалния живот. Важно е да споделят с родителите си, ако някой във виртуалната среда ги кара да вършат неприлични

неща или настоява за реална среща.

Специален агент Брайън Херик от „Компютърни престъпления – Филадельфия“ към ФБР поощри децата да споделят с родители и специалисти всичко, което ги обезпокои в Интернет и разказа реални случаи на онлайн-престъпления срещу младежи в САЩ.

И тримата специалисти призоваха учениците да не качват свои снимки и видео, съдържанието на които може впоследствие да ги злепостави и да им навреди. Веднъж качили нещо в интернет, те губят контрол върху това кой го вижда и къде се разпространява. Организатор на мероприятиято бе Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве – Смолян, с партньорството на „Превантивен информационен център по наркомании“ при община Смолян и Областна дирекция на МВР – Смолян.

Експертите от НЦБИ, ГДБОП и ФБР проведоха същото занятие и в 22 СОУ в София на 15 ноември.

Видео конкурс "Как посрещнахте новата учебна година във вашето училище "

За да се минимизират рисковете за безопасността на децата в Интернет, освен организирането на кампании, обучения и инициативи за информиране важна роля играе стимулирането на положителното ползване на новите информационни и комуникационни технологии.

С тази цел НЦБИ подкрепи инициативата на Dechica.com и Teacher.bg за провеждане на видео-конкурс на тема „Как посрещнахте новата учебна година във вашето училище“. Конкурсът предизвика голям интерес и събра много интересни материали от ученици от цялата страна.

Освен основните три големи награди, осигурени от Майкрософт България и Кабината БГ, 10 от участниците спечелиха интересни поощрителни награди с образователна насоченост от Националния център за безопасен Интернет.

За родителите

Втори празник на семейството „Фамилатлон“

На 15 май 2010 г. се състоя второто издание на ФАМИЛАТЛОН - празник на семейството, спорта и здравословния начин на живот. Събитието се проведе под патронажа на Негово превъзходителство Посланика на Република Франция у нас г-н Етиен дьо Понсен и с подкрепата на VIVACOM, Волгарен Емулгел, Минерална вода "Девин" и Столична община. Медийни партньори ни бяха Радио FM+, Радио Fresh и Радио Star. Организатори на празника бяха Асоциация Родители, Национална мрежа за децата и Националния център за безопасен интернет с подкрепата на Фондация "Оук"-Швейцария, Програмата "По-безопасен интернет" на Европейската комисия и "Спасете децата"-Норвегия.

Празникът стартира с велопоход от Народния театър, в който се включиха над 40 участници от 4 до 54-годишна възраст. Стартът на велопохода беше даден от Кмета на София г-жа Йорданка Фандъкова, която обеща столицата да предостави по-добри условия за малките и големи велосипедисти. Участниците във велопохода бяха поздравени и от френския посланик г-н дьо Понсен, като представител на страната, дала начало на инициативата ФАМИЛАТЛОН, както и от заместник-председателя на Държавната агенция за закрила на детето г-н Калин Каменов. Беше огласен и поздравителен адрес от Председателя на Представителството за Европейската комисия в България г-жа Зинаида Златанова.

Велопоходът финишира в Южния парк, където участниците във ФАМИЛАТЛОН-а бяха приветствани отново от заместник-кмета по транспорта на София г-н Любомир Христов, от заместник-председателя на Държавната агенция за закрила на детето г-н Калин Каменов и от

Министерството на физическото възпитание и спорта.

За втора поредна година маршрутът по спортно ориентиране "Малката Европа" се превърна в хит сред деца и възрастни и ги предизвика да откриват 27-те столици на европейските страни, разположени на територията на Южния парк. Водещите Василена Матакева и "Супер Любо" в хладния ден успяваха да подгръват интереса на малки и големи към изпълненията на сцената и демонстрациите около нея.

Първи стъпки в Интернет за родители

Съвместно с Асоциация „Родители“ беше подготвено второ преработено издание на книгата за млади родители „Готови ли сте да говорите с децата си за Интернет“. Тя беше разпространявана сред родителите по време на семейния празник Фамилатлон, както и на състезанието за деца и родители „Машина на времето“ на 22 септември.

За образованието

Обучение срещу реално и виртуално насилие в свободните часове в училище

През 2010 г. продължи провеждането на занятия по методиката "Реално и виртуално насилие: Превенция чрез интерактивно обучение в училище". в 20 училища в София. Методиката беше въведена и във всички общински училища във Варна, преподаваше се в Софийския университет и беше подготвен втори том на методическия наръчник с допълнителни 25 разработени занятия.

През март и юни бяха проведени две обучения на педагогическите съветници и училищни психолози от всички общински училища в град Варна за работа. Обученията бяха организирани с активното съдействие на Дирекция "Превенция" и Дирекция "Образование" на Община Варна. Пред двете групи професионалисти беше представена концепцията и на втората част на наръчника по курса "Виртуално и реално насилие" и бяха обсъдени темите, заложи в него. Обучението по методиката за превенция на реално и виртуално насилие започна в повечето общински училища във Варна през учебната 2009/2010 г. и продължи и през следващата учебна година.

В София беше проведено обучение на нова група обучители. Продължи поемането на свободни часове в 20 столични училища. Беше завършен вторият том на методическия наръчник, който добави нови 25 теми, задълбочаващи развитието на емоционална интелигентност и на социални умения, които ще помогнат на младите хора да избягват агресия в реалното и виртуално общуване.

По договор със Софийския университет 9 студенти по специалността психология от 4 и 5 курс преминаха специализиран курс на обучение по методиката „Реално и виртуално насилие“. Тримата от тях след интервю бяха включени в групата на обучителите в столичните училища като учебна практика. През ноември беше подписан анекс към договора със СУ, който въвежда обучението и преминаването на практика в училища и за студенти от философския факултет.

През годината методиката беше представена на две срещи на европейската мрежа от центрове за безопасен Интернет и предизвика голям интерес. Поради проявеното желание от редица центрове да я приложат НЦБИ издаде на английски език наръчника и започна неговото разпространяване сред заинтересованите партньорски организации. Английският вариант на методическото пособие беше качено онлайн и на порталния сайт на мрежата INSAFE <http://saferinternet.org> за сваляне и ползване от професионалисти.

Е-обучение за учители

По проект на Министерството на образованието, младежта и науката НЦБИ разработи модул за обучение на учители по темата за онлайн-безопасност на непълнолетните, който е включен в курс за електронно обучение, предлаган от МОНМ. Над 10 000 учители от цялата страна преминаха успешно обучението и тестовете и получиха сертификати.

В партньорство с Кабината.ком НЦБИ изнесе две онлайн лекции за учители по темите за новите подходи в обучаването на децата за безопасно поведение в Интернет и за зависимостта от непълнолетните от Мрежата. Лекциите бяха проследени от над 300 учители от цялата страна чрез платформата „Виртуално училище“ на порталния сайт за иновативни учители Teacher.bg.

Наръчник за безопасен Интернет за учители

Книга за учителя "Безопасен интернет" бе издадена от Фондация "Партньори – България" в рамките на кампанията „Ти избираш“, осъществявана съвместно с Националния център за безопасен Интернет и с подкрепата на депутатите в ЕП Илиана Йотова и Фелиз Хюсменова. Всяко десето дете ношува в интернет през ваканцията, заяви на пресконференция на 19 септември евродепутатът Фелиз Хюсменова при

представяне на наръчника. Книгата се разпространява в училищата, както и в 11 информационни центъра в страната, като вече има сериозен интерес към това помагало.

Младежки панел на НЦБИ

С цел въвличане на младите хора в дейностите по онлайн-безопасност и повишаване на актуалността и ефикасността на различните инициативи НЦБИ търси регулярно мнението на самите млади хора. С тази цел към Центъра функционира Младежки панел по безопасност в Интернет.

След двегодишно сътрудничество с Младежкия съвет на столичния район Оборище НЦБИ установи контакти с общинския пиър-екип на община Варна. По време на две обучения на педагогическите съветници в общинските училища на община Варна бяха проведени срещи с младежите от екипа, които проявиха интерес към темата за безопасността на непълнолетните в Интернет. Със съдействието на Дирекция „Превенция“ и Дирекция „Образование“ на Община Варна беше подписано официално споразумение, с което варненският общински пиър-екип беше одобрен за нов младежки панел към Центъра за безопасен Интернет. НЦБИ стимулира и подпомага участието на младите хора от панела в различни общоевропейски и национални инициативи, търси тяхното мнение за най-новите тенденции в ползването на онлайн технологиите от техните връстници, за актуалните рискове в онлайн-среда и за адекватността на предприеманите от НЦБИ кампании и инициативи.

През юли двама представители на Младежкия панел бяха изпратени на международен летен лагер за младежи от страните от ЕС в Бран, Румъния, организиран от румънския Център за безопасен Интернет. Младежите преминаха обучение по различни теми – от онлайн-сигурност до разработване на проекти и обучение на връстници.

Международна дейност

Обучения на партньори

В рамките на съвместен проект с Центъра за приобщаващо образование и клон на Save the Children Norway в Сараево НЦБИ беше домакин на петима представители на неправителствени организации от Босна и Херцеговина и от Република Сърбия, които преминаха 4-дневно обучение за изграждане на национални центрове за безопасен Интернет и интернет-горещи линии. Беше осигурено и кратко обучение по прилагане на методиката „Реално и виртуално насилие: Превенция чрез интерактивно обучение в училище“ в училищната мрежа.

НЦБИ проведе 3-дневно обучение на двама експерти от Република Македония в рамките на нова пилотна схема на ЕК за обучение на представители на страни, които не са членки на ЕС. Те бяха запознати с Програмата „Безопасен Интернет“ на ЕК, с дейността на мрежите INHOPE и INSAFE, както и с опита на българския Център за безопасен Интернет.

В края на септември по покана на австрийската фондация ERSTE НЦБИ проведе два семинара с учители и ученици от Централна и Източна Европа в Сенец, Словакия, по темата „Онлайн тормоз между непълнолетни“.

През 2010 г. представители на НЦБИ участваха в 5 общи срещи на мрежите INSAFE и INHOPE, както и в ежегодния Форум за безопасен Интернет в Люксембург, на които представиха свои инициативи и опита си в изграждане на по-сигурна онлайн среда за непълнолетните в България.

Националният център за безопасен Интернет благодари на всички партньори и съмишленици, които спомогнаха за реализирането на всички дейности през 2010 година!